RIS3 ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021–2027 / 2ος κύκλος ΔΕΑ (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2026)

Συγκριτικός πίνακας εργαλείων πολιτικής για έρευνα και καινοτομία

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ	Α ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ Ε&Α	Β ΚΟΥΠΟΝΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	Γ ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	Δ PROOF OF CONCEPT	Ε INNOVATION CHALLENGES
Σκοπός / πρόβλημα	Παραγωγή εφαρμοσμένης γνώσης και ανάπτυξη νέων προϊόντων/διαδικασιών μέσω συμπράξεων.	Πρώτη πρόσβαση ΜΜΕ σε ερευνητική τεχνογνωσία για συγκεκριμένη τεχνική ή οργανωτική ανάγκη.	Μείωση κινδύνου υιοθέτησης μέσω δοκιμής τεχνολογίας σε πραγματική λειτουργία.	Αξιοποίηση ώριμου ερευνητικού αποτελέσματος και διερεύνηση εμπορικής/κοινωνικής χρήσης.	Επίλυση σαφώς προσδιορισμένης κοινής πρόκλησης μέσω ανταγωνιστικών λύσεων.
Δυνητικοί δικαιούχοι / σχήμα	Τουλάχιστον 1 ΜΜΕ + 1 ερευνητικός οργανισμός· περισσότερες επιχειρήσεις σε μεγαλύτερα σχήματα [1].	Η ΜΜΕ λαμβάνει υπηρεσία από αναγνωρισμένο πάροχο γνώσης· χωρίς υποχρεωτική κοινοπραξία [3].	Περιφερειακά εταιρικά σχήματα ΜΜΕ, ερευνητικών, clusters και δημόσιων αρχών· 3–5 εταίροι από διαφορετικά οικοσυστήματα, ανά σκέλος [4].	Μεμονωμένες ΜΜΕ ή spin-offs ή ΑΕΙ ή μικρές κοινοπραξίες [5,6].	Μία τουλάχιστον start-up, ΜΜΕ ή φορέας έρευνας· απαιτείται πρώιμη εμπλοκή τελικού χρήστη [7].
Ενδεικτικές δραστηριότητες	Βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, εργαστηριακές δοκιμές, πρωτότυπα, αξιοποίηση από επιχειρήσεις [1,2].	Επίλυση τεχνικού προβλήματος, μελέτη/ανάλυση, τεχνολογικός έλεγχος, σχέδιο/πρωτότυπο, μεταφορά γνώσης [3].	Πιλοτική λειτουργία, επιδεικτική εγκατάσταση, δοκιμές, validation, αρχική κλιμάκωση/αναπαραγωγή λύσης [4].	Επιβεβαίωση τεχνικής αξίας, IP/FTO, έλεγχος αγοράς, proof-of-concept, business plan, προετοιμασία spin-off [5,6].	Καθορισμένη πρόκληση, ανοιχτή πρόσκληση, benchmarking, ορόσημα, επιλογή λύσεων για δοκιμή με χρήστες [7,8].
Στάδιο τεχνολογικής ωριμότητας	Δεν καθορίζεται ενιαίο TRL.·Συνδυασμός βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης [1].	Δεν υπάρχει ενιαία απαίτηση TRL στο ιρλανδικό σχήμα· κατάλληλο και για αρχικά προβλήματα τεχνογνωσίας [3].	Ρητά TRL 6–9, κοντά στην αγορά [4].	EIC Transition: από TRL 3 ολοκληρωμένο / 4 προς 5–6· ERC PoC: στόχος αξιοποίησης αποτελεσμάτων, όχι καθολικό TRL [5,6].	EIC AIC Stage 1: απαίτηση TRL 4, επικύρωση και benchmarking· Stage 2: δοκιμές σε πραγματικές συνθήκες [7].
Δημοσιευμένο benchmark	Περιφέρεια Θεσσαλίας, 03ΚΕ (2025)· εθνικό «Ερευνώ–Καινοτομώ», Παρέμβαση ΙΙ (2024) [1,2].	Enterprise Ireland – Innovation Vouchers (τρέχον σχήμα) [3].	Interregional Innovation Investments (I3), Work Programme 2025–2027 [4].	ERC Proof of Concept 2026· EIC Transition 2026· «Ερευνώ–Καινοτομώ» Παρέμβαση ΙΙΙ [2,5,6].	EIC Advanced Innovation Challenges 2026, ανταγωνιστική διφασική πιλοτική δράση [7,8].
Προϋπολογισμός / ενίσχυση – δημοσιευμένα	03ΚΕ: 8 εκατ. € συνολική πρόσκληση. Ερευνώ–Καινοτομώ ΙΙ: έως 2 εκατ. € ανά έργο [1,2].	Standard Voucher: 10.000 € επιχορήγηση· co-funded: 10.000 € voucher σε συνολικό κόστος 20.000 € [3].	Έως 10 εκατ. € ανά έργο· έως 70% συνεισφορά ΕΕ (διαφορετική κλίμακα από περιφερειακό εργαλείο) [4].	ERC PoC: 150.000 € lump sum· EIC Transition: έως 2,5 εκατ. €· Ερευνώ–Καινοτομώ ΙΙΙ: έως 2 εκατ. € [2,5,6].	AIC Stage 1: 300.000 € lump sum· Stage 2: προβλεπόμενο όριο έως 2,5 εκατ. € υπό WP 2027 [7].
Εφαρμοστέα ένταση για ΕΤΠΑ – ΓΑΚ 651/2014	Άρθρο 25: βιομηχανική Ε&Α 50% (μεγ.), 60% (μεσαία), 70% (μικρή)· πειραματική ανάπτυξη 25% / 35% / 45%. Πρόσθετες προσαυξήσεις μόνο με τεκμηριωμένους όρους· ανώτατο 80%.	Άρθρο 28 (ΜΜΕ): γενικά 50%. Έως 100% ΜΟΝΟ για συμβουλευτικές/υποστηρικτικές υπηρεσίες καινοτομίας, έως 220.000 € ανά επιχείρηση σε οποιαδήποτε 3ετία. Δεν είναι αυτοτελώς ενίσχυση έργου Ε&Α.	Αν το pilot αποτελεί πειραματική ανάπτυξη: άρθρο 25 (25% / 35% / 45% βασικά). Για υποδομές δοκιμών/πειραματισμού: άρθρο 26α, 25% βασικό με ειδικές προσαυξήσεις. Για οργανωτική καινοτομία: άρθρο 29, 50% ΜΜΕ / 15% μεγάλες.	Αν ενισχύεται επιχείρηση για έρευνα/ανάπτυξη: άρθρο 25. Για συγκεκριμένες υπηρεσίες ΜΜΕ: άρθρο 28. Η μη οικονομική έρευνα ΑΕΙ/ΕΚ ενδέχεται να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση· εξετάζονται χωριστά δικαιώματα εκμετάλλευσης και έμμεση ενίσχυση.	Δεν υπάρχει ενιαία ένταση για «challenge». Επιχορηγούμενα στάδια Ε&Α: άρθρο 25· υπηρεσίες ΜΜΕ: 28· διαδικαστική καινοτομία: 29. Τα βραβεία/οι δημόσιες συμβάσεις απαιτούν ξεχωριστό έλεγχο και δεν εξομοιώνονται με grant.
Συμβατική ιδιωτική συμμετοχή / € ενίσχυσης	Παραδείγματα ανά 1 € ενίσχυσης προς επιχείρηση: 50% → 1,00 €· 65% → 0,54 €· 80% → 0,25 €. Μόνο οι επιλέξιμες επιχειρηματικές δαπάνες Ε&Α προσμετρώνται ως ιδιωτική Ε&Α.	Άρθρο 28: 50% → 1,00 € ιδιωτικής δαπάνης καινοτομίας ανά € δημόσιας· 100% → 0 €. Η δαπάνη ΔΕΝ καταγράφεται ως Ε&Α αν δεν πληροί τον σχετικό ορισμό.	Για επιλέξιμη πειραματική ανάπτυξη: ενδεικτικά 25% → 3,00 € και 45% → 1,22 € ιδιωτικής Ε&Α ανά € ενίσχυσης. Σε ενισχύσεις εξοπλισμού/υποδομών (άρθ. 26α) η συγχρηματοδότηση δεν ισοδυναμεί με ιδιωτική Ε&Α.	Αν χρηματοδοτείται πλήρως μη οικονομική έρευνα ερευνητικού οργανισμού: μηδενική άμεση ιδιωτική συμμετοχή, εκτός συμβάσεων/συνεργασιών. Αν δικαιούχος είναι επιχείρηση, ισχύει ο τύπος του άρθ. 25.	Δεν προκύπτει προκαθορισμένη ιδιωτική συμμετοχή από τον ανταγωνιστικό χαρακτήρα. Για επιχορηγήσεις Ε&Α υπολογίζεται ανά δικαιούχο και ένταση ΓΑΚ· για βραβεία/προμήθειες δεν τεκμαίρεται μόχλευση Ε&Α.
Χρονικός ορίζοντας benchmark	Ερευνώ–Καινοτομώ Ι–ΙΙΙ: έως 36 μήνες, με προβλεπόμενη δυνατότητα παράτασης [2].	Ιρλανδικό voucher ισχύει 18 μήνες από έκδοση (διάρκεια ισχύος, όχι υποχρεωτικά διάρκεια έργου) [3].	Καθορίζεται ανά πρόσκληση I3 / συμφωνία επιχορήγησης· χωρίς ενιαία διάρκεια στο συνοπτικό πρόγραμμα [4].	ERC PoC: 18 μήνες· EIC Transition: τυπικά 12–36 μήνες [5,6].	AIC Stage 1: έως 9 μήνες· Stage 2: έως 2,5 έτη ως προοπτική του 2027 [7].
Μηχανισμός επιλογής / πρόοδος	Ανταγωνιστική αξιολόγηση πλήρους πρότασης έργου· κριτήρια επιστημονικής και οικονομικής/επιχειρηματικής τεκμηρίωσης [1,2].	Ελαφριά αίτηση με τεχνικό «knowledge question» και έλεγχο επιλεξιμότητας/πρόσθετης αξίας [3].	Αξιολόγηση επιχειρηματικού σχεδίου, συνεργασίας, δοκιμής και δυνατότητας αξιοποίησης σε αγορά [4].	Απόδειξη προϋπάρχοντος ερευνητικού αποτελέσματος, δικαιωμάτων IP και εφαρμογής· EIC Transition: αξιολογητές και συνέντευξη [5,6].	Προκαθορισμένη πρόκληση, πρόταση σε Stage 1, συγκριτική επικύρωση, ορόσημα και πιθανή συνέχεια Stage 2 [7,8].
Ενδεικτικοί κίνδυνοι / περιορισμοί	Μεγάλο κόστος προετοιμασίας· συγκέντρωση πόρων σε λίγους φορείς· κίνδυνος έργων χωρίς υιοθέτηση.	Περιορισμένο βάθος Ε&Α· ανάγκη ποιοτικού μητρώου παρόχων και πραγματικού ελέγχου προστιθέμενης αξίας.	Ανάγκη ώριμων τεχνολογιών/χώρων δοκιμής· ζητήματα δαπανών εξοπλισμού και ιδιοκτησίας υποδομών.	Δύσκολη τεκμηρίωση IP, ownership και πρόσβασης σε αγορά· κίνδυνος χρηματοδότησης μη αξιοποιήσιμων ιδεών.	Υψηλό κόστος σχεδιασμού προκλήσεων, διαφανή ορόσημα· απαιτείται διάκριση επιχορηγήσεων από δημόσιες προμήθειες.
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ (υποθέσεις προς ΔΕΑ)					

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ	Α ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ Ε&Α	Β ΚΟΥΠΟΝΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	Γ ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	Δ PROOF OF CONCEPT	Ε INNOVATION CHALLENGES
Προτεινόμενο ύψος ανά έργο [Π]	Έως ~200.000 € συνολικός Π/Υ ανά πρόταση.	10.000–25.000 € ανά ΜΜΕ για εξειδικευμένη υπηρεσία γνώσης (πρόταση).	150.000–400.000 € για pilot / demonstrator, ανάλογα με εξοπλισμό και πεδίο δοκιμής (πρόταση).	70.000–200.000 € για στοχευμένη ωρίμανση/αξιοποίηση αποτελέσματος (πρόταση).	Διφασικό: 50.000–100.000 € αρχικά και 150.000–300.000 € για επιλεγμένη συνέχεια (πρόταση).
Προτεινόμενη διάρκεια [Π]	12-18 μήνες.	6–12 μήνες υλοποίησης, ανεξαρτήτως λήξης voucher.	12–18 μήνες.	12–18 μήνες.	6–9 μήνες πρώτη φάση· 12–18 μήνες δεύτερη.
Μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων Ε&Α στη Θεσσαλία [Π]	Καταγραφή πραγματικής ίδιας χρηματοδότησης επιχειρήσεων ανά τύπο Ε&Α και μέγεθος φορέα· πρόβλεψη συνέχειας (follow-on R&D) 12–24 μήνες μετά. Ο στόχος εξαρτάται από το μείγμα εντάσεων.	Στόχος «πρώτη πρόσβαση στη γνώση», όχι εξ ορισμού υψηλή άμεση μόχλευση Ε&Α. Καταγραφή ίδιας συμμετοχής στις υπηρεσίες και χωριστά των επόμενων έργων Ε&Α που ενεργοποιήθηκαν.	Για grants πειραματικής ανάπτυξης: μέτρηση ίδιας χρηματοδότησης πραγματικών εργασιών Ε&Α. Οι επενδύσεις σε εξοπλισμό/υποδομές και η μελλοντική εμπορική επέκταση αναφέρονται χωριστά.	Διάκριση μεταξύ χρηματοδότησης ΑΕΙ/ΕΚ, ιδιωτικής συμμετοχής σε PoC και προσέλκυσης επόμενου γύρου ιδιωτικής Ε&Α ή εταιρικών συμβάσεων (όχι προσδοκίες ως αποτέλεσμα).	Διφασικό grant με ίδια συμμετοχή στην κάθε φάση, όπου εφαρμόζεται ΓΑΚ. Καταγραφή ιδιωτικών δαπανών πειραμάτων και follow-on έργων, όχι του αριθμού των «προκλήσεων» ως μόχλευσης.
Ελάχιστη απαίτηση στην υποβολή [Π]	Κοινό σχέδιο επιχείρησης–έρευνας, TRL/σχέδιο υιοθέτησης, όροι IP και επιμερισμός κινδύνου.	Σαφές επιχειρηματικό πρόβλημα, πάροχος γνώσης ή δυνατότητα matchmaking, συγκεκριμένο παραδοτέο.	Προϋπάρχον πρωτότυπο, τελικός χρήστης/χώρος pilot, σχέδιο μέτρησης απόδοσης.	Αναγνωρίσιμο ερευνητικό αποτέλεσμα, τεκμηριωμένο δικαίωμα αξιοποίησης, proof-of-market υπόθεση.	Δημόσια περιγραφή challenge, πρότυπος τρόπος benchmarking και τεκμηριωμένη ανάγκη τελικών χρηστών.
Βασικοί δείκτες αποτελέσματος [Π]	Πρωτότυπα/προϊόντα, ιδιωτικές δαπάνες Ε&Α. RCR02 για συνολική ιδιωτική συγχρηματοδότηση, χωριστός τεκμηριωμένος υποδείκτης Ε&Α.	Νέες ΜΜΕ, ολοκληρωμένες υπηρεσίες, ίδια δαπάνη καινοτομίας· νέες ιδιωτικές δαπάνες Ε&Α σε μεταγενέστερα έργα, όπου επαληθεύονται.	Πιλοτικές δοκιμές, τεχνολογική επίδοση, ιδιωτική Ε&Α εντός έργου και ξεχωριστά επενδύσεις σε εξοπλισμό ή εμπορική εφαρμογή.	Ερευνητικά αποτελέσματα, IP/licensing, spin-offs, τεκμηριωμένες συμβάσεις ή νέες ιδιωτικές επενδύσεις Ε&Α μετά το PoC.	Λύσεις/ορόσημα, ίδια χρηματοδότηση επιλέξιμης Ε&Α, περαιτέρω συμβάσεις/επενδύσεις Ε&Α τεκμηριωμένες ανά δικαιούχο.
Κύριος έλεγχος εφαρμοσιμότητας [Π]	Άρθ. 25: επιλέξιμο είδος Ε&Α, ορθή ταξινόμηση ΜΜΕ, ουσιαστική συνεργασία (όχι μόνο υπεργολαβία), επιμερισμός δαπανών και IP.	Άρθ. 28: πραγματική επιλεξιμότητα υπηρεσιών, το όριο 220.000 €/3ετία για 100% κάλυψη, σωστή διάκριση καινοτομίας και Ε&Α.	Άρθ. 25/26α/29 κατά τη φύση της πράξης· κυριότητα εξοπλισμού, πρόσβαση σε υποδομή, τεκμηρίωση δαπανών πραγματικής Ε&Α.	Οικονομική / μη οικονομική δραστηριότητα, κανόνες IP, άρθ. 25/28 κατά περίπτωση, απουσία έμμεσης ενίσχυσης προς επιχειρήσεις.	Άρθ. 25/28/29 μόνο όπου εφαρμόζονται· διαφορετική διαδικασία για grants, έπαθλα ή προμήθειες· ορισμός αποτελεσμάτων ανά στάδιο.

Σημειώσεις ερμηνείας. Τα δημοσιευμένα benchmarks περιγράφουν συγκεκριμένα προγράμματα· η προσαρμογή [Π] είναι υπόθεση διαβούλευσης. Το Horizon Europe δεν προσδιορίζει τις εντάσεις κρατικών ενισχύσεων των περιφερειακών προσκλήσεων ΕΤΠΑ.

Νομικό πλαίσιο και μόχλευση. ΓΑΚ 651/2014 (ενοποιημένη έκδοση 01.07.2023), ιδίως άρθ. 25, 26α, 28, 29. Οι προσαυξήσεις του άρθ. 25 εξαρτώνται από τις ειδικές προϋποθέσεις (π.χ. πραγματική συνεργασία ή διάχυση) και δεν είναι αυτόματες. Η ίδια συμμετοχή επιχειρήσεων ≠ αναγκαστικά νέα/πρόσθετη ιδιωτική Ε&Α. [10,14]

Ορισμός δεικτών. Άμεση μόχλευση = πραγματική ιδιωτική συμμετοχή σε επιλέξιμες δαπάνες Ε&Α επιχειρήσεων / καταβληθείσα δημόσια ενίσχυση για τις ίδιες δαπάνες. Για ενιαία ένταση i: λόγος = (1−i)/i. Το RCR02 καταγράφει ευρύτερη ιδιωτική συμμετοχή σε έργα ΕΤΠΑ, όχι ειδικά Ε&Α· να δημιουργηθεί χωριστός υποδείκτης ιδιωτικής Ε&Α και παρακολούθηση follow-on χωρίς διπλομετρήσεις. [12,13]

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

[1] ΕΣΠΑ/Θεσσαλία (2025), Πρόσκληση 03ΚΕ. Πηγή ↗
[2] ΕΣΠΑ (2024), «Ερευνώ–Καινοτομώ», Παρεμβάσεις II–III. Πηγή ↗
[3] Enterprise Ireland, Innovation Vouchers. Πηγή ↗
[4] EISMEA, Interregional Innovation Investments (I3). Πηγή ↗
[5] ERC (2026), Proof of Concept Grant. Πηγή ↗
[6] EIC (2026), EIC Transition. Πηγή ↗
[7] EIC (2026), Advanced Innovation Challenges – FAQ. Πηγή ↗
[8] EISMEA (10.09.2026), Advanced Innovation Challenges. Πηγή ↗
[9] EC (2025), Horizon Europe WP 2026–2027, General Annexes. Πηγή ↗
[10] Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΑΚ 651/2014, άρθ. 25–29 (01.07.2023). Πηγή ↗
[11] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831, de minimis. Πηγή ↗
[12] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058, Παράρτημα I, RCR02. Πηγή ↗
[13] EC (2021), Guidance on ERDF Indicators, RCR02. Πηγή ↗
[14] EC (2022), RDI State Aid Framework, 2022/C 414/01. Πηγή ↗

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027